

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

3257 *Reial decret 188/2011, de 18 de febrer, pel qual es modifica el Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, pel qual es regula la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri.*

Mitjançant el Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, pel qual es regula la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri, es va transposar al nostre ordenament intern la Directiva 2006/23/CE, de 5 d'abril, relativa a la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri.

En concret, l'article 8 de la Directiva esmentada exigeix que els estats membres garanteixin que els controladors de trànsit aeri puguin demostrar la seva capacitat de parlar i comprendre l'anglès de manera satisfactòria, creant «ex novo» la denominada «anotació d'idioma». El nivell mínim exigít de competència lingüística en idioma anglès és el nivell 4 de l'escala de competència lingüística que estableix l'annex III de la Directiva. Per demostrar aquest nivell de competència lingüística en anglès, l'apartat 5 de l'article 8 de la norma comunitària exigeix que s'expedeixi un certificat després d'un procediment d'avaluació objectiu i transparent aprovat per l'Autoritat Nacional de Supervisió.

Amb caràcter general, el Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, regula els requisits per expedir les noves llicències comunitàries de controlador de trànsit aeri. Per a la pràctica de l'anotació d'idioma en anglès en aquestes llicències noves, l'article 17 del Reial decret exigeix que l'avaluació sigui efectuada, d'una manera transparent i objectiva, per una organització degudament autoritzada per l'autoritat nacional de supervisió competent per realitzar l'avaluació.

En desplegament del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, ha estat aprovada l'Ordre FOM/896/2010, de 6 d'abril, per la qual es regula el requisit de competència lingüística i l'avaluació d'aquesta competència, per regular els requisits que han de complir els centres d'avaluació i els sistemes d'avaluació de la competència lingüística.

En conseqüència, a partir de l'entrada en vigor de les normes esmentades anteriorment, per obtenir una llicència comunitària de control de trànsit aeri és necessari que el sol·licitant de la llicència sigui avaluat del nivell de competència lingüística en anglès a través d'un centre autoritzat i pels procediments d'avaluació que recull l'Ordre FOM/896/2010, de 6 d'abril.

Tanmateix, és necessari regular la pràctica de l'anotació d'idioma en anglès respecte als controladors de trànsit aeri al servei d'AENA que, al moment de promulgació d'aquestes normes, ja eren titulars d'una llicència de conformitat amb l'antic Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri.

Aquesta qüestió de caràcter transitori no està regulada a la Directiva 2006/23/CE, i correspon als estats membres determinar, tenint en compte els principis generals establerts per la norma comunitària, els requisits necessaris per practicar la nova anotació d'idioma creada per la Directiva 2006/23/CE en les llicències d'aquests controladors, qüestió que és precisament l'objecte d'aquest Reial decret.

El fet que l'article 19 de la Directiva 2006/23/CE únicament prevegi la no-aplicació del que disposa el seu article 5.2, lletres a) i b), als controladors de trànsit aeri titulars de llicències expedides pels estats membres abans del 17 de maig de 2008, no implica que aquesta abordi el règim del bescanvi de les llicències nacionals expedides amb anterioritat a la data esmentada, ni les pautes que ha de seguir l'Autoritat Nacional de Supervisió per reconèixer la formació adquirida i acreditada amb anterioritat a la data esmentada, la d'entrada en vigor de la Directiva. D'altra banda, el règim de bescanvi de llicències que preveu la disposició transitòria primera del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, es limita a abordar la convalidació de les habilitacions i anotacions en vigor, sense cap referència al requisit de competència lingüística.

Tanmateix, els titulars d'una llicència de controlador de trànsit aeri obtinguda de conformitat amb el Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre el títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri, havien d'acreditar, per a la realització del curs de formació de controlador de trànsit aeri previ a l'obtenció del títol de controlador de trànsit aeri, tenir un «coneixement fluid dels idiomes castellà i anglès, parlats i escrits, sense que en l'expressió oral s'observi cap dificultat que pugui afectar negativament les radiocomunicacions».

D'altra banda, els controladors de trànsit aeri al servei de l'entitat pública empresarial Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA) estan exercint actualment les atribucions de les seves llicències i portant a terme comunicacions radiotelefòniques en anglès, de manera que han demostrat en l'exercici de la seva professió un alt nivell de competència lingüística en aquest idioma, sense que s'hagin produït incidents relacionats de manera directa amb les comunicacions en anglès.

Així mateix i pràcticament en la seva totalitat, els controladors al servei d'AENA o bé han estat sotmesos regularment a procediments d'avaluació per part de l'ens públic per acreditar-ne el nivell de competència lingüística o bé han adquirit la llicència de controlador en pràctiques o d'alumne-controlador després d'una avaluació rigorosa dels seus coneixements d'anglès abans de ser contractats per AENA. A més, es pot considerar que AENA ha efectuat una avaluació pràctica de la competència dels controladors al seu servei, i ha supervisat que exerceixen de manera satisfactòria les atribucions de la seva llicència pel que fa a les comunicacions en anglès i que no han intervingut en cap incident ni accident aeronàutic relacionat amb les comunicacions radiotelefòniques directament amb un ús deficient de l'idioma anglès en les comunicacions radiotelefòniques.

Totes aquestes circumstàncies, que poden ser certificades per AENA ja que consten en la seva condició de proveïdor de serveis de navegació aèria, s'han de prendre en consideració a l'hora que l'Agència Estatal de Seguretat Aèria pugui practicar l'anotació d'idioma en anglès de nivell operacional (4) en les llicències dels controladors de trànsit que prestaven serveis a AENA el 17 de maig de 2010 i les llicències dels quals es van obtenir de conformitat amb el que preveu el Reial decret 3/1998, de 9 de gener.

D'acord amb la Directiva 2006/23/CE i el seu Reial decret de transposició, la nova normativa sobre anotacions d'idioma, els seus procediments i terminis d'avaluació no entrava en vigor fins al 17 de maig de 2010, fet que obliga que aquesta sigui la data a la qual s'hagin de referenciar les anotacions d'idioma que realitzi l'Agència Estatal de Seguretat Aèria en aquest procediment de reconeixement de la formació adquirida i acreditada amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquestes disposicions.

L'eficàcia de l'anotació d'idioma se subjecta al que disposa l'article 24.1, lletra a) del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre.

En relació amb la resta dels controladors aeris en actiu a AENA el 17 de maig de 2010, aquest Reial decret els reconeix una anotació d'idioma de nivell operacional (4), de manera provisional i transitòria, mentre es procedeix a l'avaluació de conformitat amb el que preveu l'article 17 del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre i, en tot cas, per un període no superior a 18 mesos, ja que es considera que és el temps necessari perquè aquesta es produeixi sense detriment de la prestació contínua, segura i eficaç dels serveis de trànsit aeri. Es procedeix «ex lege» al reconeixement del «coneixement fluid dels idiomes castellà i anglès, parlats i escrits, sense que en l'expressió oral s'observi cap dificultat que pugui afectar negativament les radiocomunicacions», acreditat per accedir a la formació com a controlador de trànsit aeri d'acord amb la normativa vigent amb anterioritat a l'entrada en vigor del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, i contrastat per la prestació efectiva de serveis de control de trànsit aeri que pressuposa, en tot cas, el coneixement operatiu de l'anglès, ja que és l'idioma usat en les comunicacions radiotelefòniques aeronàutiques.

Com a garantia addicional per a la seguretat operacional, s'exigeix, en tot cas i en els dos supòsits, que aquests controladors de trànsit aeri no hagin intervingut en cap incident o accident relacionat amb les comunicacions radiotelefòniques.

El que disposa aquest Reial decret no contradia el tenor del que preveu l'article 8 quater del Reglament (CE) núm. 216/2008, del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de febrer de 2008, sobre normes comunes en l'àmbit de l'aviació civil i pel qual es crea una Agència

Europea de Seguretat Aèria, i es deroga la Directiva 91/670/CEE del Consell, el Reglament (CE) núm. 1592/2002 i la Directiva 2004/36/CE, ja que l'article 2 del Reglament (CE) 1108/2009, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 216/2008, pel que fa a aeròdroms, gestió del trànsit aeri i serveis de navegació aèria i deroga la Directiva 2006/23/CE, determina la vigència transitòria de les disposicions de la Directiva 2006/23/CE i, per tant, de les normes de transposició d'aquesta i estableix que l'esmentat article 8 quater només s'aplica a partir de les dates especificades en les mesures que adopti la Comissió de conformitat amb el que preveu el seu apartat 10.

D'acord amb això i mentre la Comissió adopta les mesures que preveu l'article 8 quater, apartat 10, del Reglament (CE) núm. 216/2008, els estats membres han de poder seguir aplicant les normes de transposició de la Directiva 2006/23/CE, i, en conseqüència, han de poder dictar actes jurídics vinculants l'objectiu dels quals és aclarir el règim transitori aplicable a les situacions jurídiques produïdes amb anterioritat a l'assumpció per la Unió Europea de la seva competència. Règim transitori que no aborda la normativa comunitària.

El Reial decret deroga, per raons de seguretat jurídica, la disposició transitòria segona de l'Ordre FOM/896/2010, de 6 d'abril, per la qual es regula el requisit de competència lingüística i l'avaluació d'aquesta competència.

En virtut d'això, a proposta conjunta del ministre de Foment i de la ministra de Defensa, amb l'aprovació prèvia del vicepresident tercer del Govern i ministre de Política Territorial i Administració Pública, escoltat el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres del dia 18 de febrer de 2011,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, pel qual es regula la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri.*

S'afegeix una nova disposició transitòria primera bis en el Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, pel qual es regula la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri, amb la redacció següent:

«Disposició transitòria primera bis. *Anotació d'idioma en anglès per als titulars de llicències expedides d'acord amb el Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri.*

1. L'Agència Estatal de Seguretat Aèria ha de practicar l'anotació d'idioma en anglès de nivell operacional (4), amb eficàcia des del 17 de maig de 2010, en les llicències dels controladors de trànsit aeri que estaven al servei de l'entitat pública empresarial Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA) el 17 de maig de 2010 i que siguin titulars de llicències en vigor expedides de conformitat amb Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri, sempre que aquell ens públic acreditat, d'acord amb el que preveu l'apartat 2, que aquests controladors tenen un nivell operacional (4) de competència lingüística en anglès d'acord amb l'escala de qualificació inclosa a l'annex II.

L'eficàcia d'aquesta anotació d'idioma és la que preveu l'article 24.1, lletra a).

2. AENA pot certificar davant l'Agència Estatal de Seguretat Aèria, als efectes que preveu l'apartat anterior, que els controladors de trànsit aeri tenen un nivell operacional (4) de competència lingüística en anglès després d'haver-ne comprovat la capacitat de parlar i comprendre l'anglès a través d'algun dels procediments transparents i objectius següents:

a) Que, amb posterioritat a l'1 de gener de 2008, el controlador ha acreditat un nivell operacional (4) de competència lingüística en anglès mitjançant una avaluació objectiva practicada en el moment d'obtenir la seva llicència de controlador en pràctiques o d'alumne-controlador. Així mateix, AENA ha de certificar que el controlador ha exercit de manera satisfactòria les atribucions de la seva llicència pel

que fa a les comunicacions en anglès i que no ha intervingut en cap incident ni accident aeronàutic relacionat de manera directa amb un ús deficient de l'idioma anglès en les comunicacions radiotelefòniques.

b) Que, amb posterioritat a l'1 de gener de 2008, el controlador hagi acreditat un nivell 4 de competència lingüística en anglès per haver estat avaluat de manera satisfactòria pel proveïdor de serveis dins dels seus programes de qualitat i auditoria. Així mateix, AENA ha de certificar que el controlador ha exercit de manera satisfactòria les atribucions de la seva llicència pel que fa a les comunicacions en anglès i que no ha intervingut en cap incident ni accident aeronàutic relacionat directament amb un ús deficient de l'idioma anglès en les comunicacions radiotelefòniques.

3. Als controladors de trànsit aeri que estaven al servei de l'entitat pública empresarial Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA) el 17 de maig de 2010, que siguin titulars de llicències en vigor expedides de conformitat amb el Reial decret 3/1998, de 9 de gener, als quals no els sigui aplicable el que disposen els apartats anteriors, se'ls reconeix, amb caràcter provisional i transitori, el nivell operacional (4) de competència lingüística en anglès, sempre que en els seus llocs de treball estiguessin comunicant-se habitualment en anglès sense haver intervingut en cap incident ni accident aeronàutic relacionat de manera directa amb un ús deficient de l'idioma anglès en les comunicacions radiotelefòniques.

Aquests controladors han de ser avaluats d'acord amb el que estableix l'article 17, per a la qual cosa AENA ha de presentar a l'Agència Estatal de Seguretat Aèria un pla d'avaluació que ha d'incloure la formació del personal afectat en el termini més breu possible que no ha d'excedir, en cap cas, els 18 mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

4. El reconeixement del nivell operacional (4), provisional i transitori, previst a l'apartat anterior perd l'eficàcia quan, de conformitat amb el pla d'avaluació aprovat per l'Agència Estatal de Seguretat Aèria segons el que preveu el paràgraf segon de l'apartat anterior, el controlador hagi estat sotmès al procediment d'avaluació que preveu l'article 17 i, en tot cas, transcorregut el termini màxim de 18 mesos que preveu l'apartat 3.»

Disposició transitòria única. *Normes transitòries.*

Les anotacions d'idioma efectuades d'acord amb el que preveu la disposició transitòria segona de l'Ordre FOM/896/2010, de 6 d'abril, mantenen la vigència fins al 5 de març de 2011, data a partir de la qual als seus titulars els és aplicable el que disposa la disposició transitòria primera bis del Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior quan s'oposin, contravinguin o resultin incompatibles amb el que disposa aquest Reial decret i, en particular, la disposició transitòria segona de l'Ordre FOM/896/2010, de 6 d'abril, per la qual es regula el requisit de competència lingüística i l'avaluació d'aquesta competència.

Disposició final única. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el mateix dia de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 18 de febrer de 2011.

JUAN CARLOS R.

El ministre de la Presidència,
RAMÓN JÁUREGUI ATONDO